

MAPA DE CONTINGUTS

VII. PARTICIPACIÓ POLÍTICA I CIUTADANIA

Primer bloc: DRETS CIVILS I POLÍTICS

- Tema 1:** Poden gaudir dels drets civils i polítics els immigrants?
- Tema 2:** Poden els immigrants accedir a la vida pública?

Segon bloc: PARTICIPACIÓ POLÍTICA I SOCIAL

- Tema 3:** Com limita la via a la integració la no-participació política dels immigrants?
- Tema 4:** Quin és el balanç de les experiències associatives immigrants que coneixem?

Tercer bloc: CIUTADANIA

- Tema 5:** Quins efectes té el procés de desmantellament de l'Estat de benestar amb vista a garantir la ciutadania als immigrants?
- Tema 6:** Quines implicacions té la ciutadania per als immigrants?

Quart bloc: RELACIONS AMB L'ADMINISTRACIÓ

- Tema 7:** Què suposa afavorir la irregularitat administrativa dels immigrants?

VII. ÀREA DE PARTICIPACIÓ
POLÍTICA I CIUTADANIA

VII. ÀREA DE PARTICIPACIÓ POLÍTICA I CIUTADANIA

Tema 1: Poden gaudir dels drets civils i polítics els immigrants?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>1.1. A partir de la Llei d'estrangeria, s'intenta sistemàticament, a través de la legislació i altres mesures, limitar l'exercici dels drets civils i polítics dels migrants, drets reconeguts per a tots els éssers humans en els tractats internacionals. La limitació de l'exercici de molts d'aquests drets, com el d'associació, manifestació, sindicació, no afavoreix els processos d'integració.</p> <p>1.2. L'exercici dels drets civils i polítics per part dels migrants es percep per la resta de la societat supeditat a què aquests es "guanyin" el dret a poder exercir-los: així l'exercici dels drets civils i polítics es percep com un privilegi o com una mercaderia que cal comprar, i no pas com un dret. No s'ha superat la visió de l'immigrant com a "inferior", possiblement pel desconeixement general de les cultures d'origen i per la idea que allò que desconeixem ho és.</p> <p>1.3. L'exercici dels drets de participació política -especialment el dret de sufragi actiu- i social no es vincula al temps de residència o a la integració en la societat d'acollida, sinó únicament a la nacionalitat en el primer cas i a la situació administrativa en el segon.</p>	<p>1.A. Garantir els drets a la persona (recollits en la Declaració universal de drets humans i en la Comunitat Europea: associació, reunió, manifestació i vaga) al marge de la situació administrativa de la persona estrangera.</p> <p>1.B. Simplificar els processos administratius per a l'accés a l'estatut legal. Igualment per a l'obtenció de la nacionalitat.</p> <p>1.C. Establir el mecanisme que permeti als immigrants que compleixin determinats requisits, exercir com a subjectes actius i passius en les eleccions municipals i autonòmiques.</p>

Tema2: Poden els immigrants accedir a la vida pública?

Què està passant?

- 2.1. Les dificultats per al gaudi dels drets no sempre són d'ordre legal. Algunes vegades responen a prejudicis i discriminacions.
- 2.2. No hi ha prou "espai legal" per permetre la visibilitat pública dels immigrants. La impossibilitat d'accedir a determinats drets impedeix aquesta "vida pública".
- 2.3. L'Administració de justícia té un paper fonamental en la resolució d'una gran part de les dificultats per al reconeixement de drets.
- 2.4. Una protecció jurídica inadequada, combinada amb una sèrie de factors econòmics, socials i institucionals adversos, són els obstacles que impedeixen que es respectin els drets humans dels immigrants.

PROPOSTES

- 2.A. Definir mecanismes actius de participació en la vida pública, promovent la participació política des del context més proper al més general.
- 2.B. Impulsar una aplicació seriosa del marc jurídic comunitari a la legislació vigent que prohibeixi la discriminació per raons de raça, ètnia i origen social. Transposició de les directives europees 2000/43 i 2000/78.
- 2.C. Aprofundir la reflexió sobre l'Administració de justícia.

Tema 3: Com limita la via a la integració la no-participació política dels immigrants?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>3.1. La impossibilitat d'exercir els drets polítics limita l'accés a la integració i, per tant, la construcció d'una societat cohesionada i inclusiva.</p>	<p>3.A. Generar un procés que permeti l'accés a la integració i que possibiliti, per tant, la construcció de la societat inclusiva i cohesionada.</p>
<p>3.2. Les limitacions en la participació social reforcen l'exclusió social dels migrants.</p>	<p>3.B. Vincular la participació política a la residència i no pas a la nació.</p>
<p>3.3. No s'ha establert un mecanisme de democràcia participativa i de participació social vinculat al territori (governos locals) que permeti als migrants ser subjectes dels seus processos d'integració.</p>	<p>3.C. Propiciar un model d'administració de referència, on els governos locals tinguin major capacitat competencial i financera per afrontar els reptes del territori. La subsidiarietat i la descentralització són condicions sine qua non perquè la ciutadania en general, i els immigrants en particular, puguin incorporar-se a estructures polítiques d'acció compartida.</p>
<p>3.4. Des de la societat civil, existeix una xarxa cada vegada més àmplia d'organitzacions i moviments socials vinculats directament a la integració social d'immigrants. També hi ha una creixent incorporació a la planificació i gestió d'elements relacionats amb la integració social de les persones immigrants per part de les ONG al mateix temps que augmenta la seva col·laboració amb les diferents administracions.</p>	<p>3.D. Construir una xarxa de pertinença, d'estar en un lloc, sentir-se'n part i prendre part en les decisions que l'afecten. La participació com a vincle al territori. Dels drets del territori als drets en el territori.</p>

Tema 4: Quin és el balanç de les experiències associatives immigrants que coneixem?

Què està passant?

- 4.1. Existeix una enorme atomització de la població immigrant i alhora una creixent concentració d'aquesta població en barris desafavorits, de manera que s'incrementa la seva vulnerabilitat, i s'afavoreix l'estigmatització, la criminalització social, la violència urbana i els sentiments d'inseguretat.
- 4.2. L'associacionisme tradicional es troba en declivi, sense que s'hagin construït noves formes que potenciïn l'associacionisme en els col·lectius de migrants.
- 4.3. En l'àmbit local es troben els dos agents més significatius en la construcció dels nous drets de ciutadania: els governs locals i les entitats socials (ambdues escoles de democràcia).
- 4.4. Les associacions d'immigrants, amb el desenvolupament d'alguns projectes es van constituint en agents d'intervenció social. Encara que persisteix el marcat caràcter laboral s'apunta cada vegada més a donar resposta a les necessitats bàsiques derivades dels processos d'exclusió social, com l'accés a l'habitatge. També s'amplien altres projectes centrats a donar resposta a necessitats de suport psicosocial, promoció i participació social, on es construeixen projectes de vida.

PROPOSTES

- 4.A. Reconèixer les formes d'associació pròpies i adaptar a aquestes els processos de participació, de manera que tinguin veu i participació en els territoris en els quals estan arrelats.
- 4.B. Superar l'associacionisme tradicional buscant nous àmbits de construcció comuna de ciutadania, entre les velles i noves organitzacions socials de base local i la nova estructura social atomitzada buscant una articulació capaç de recrear una identitat d'identitats, una xarxa de xarxes, que faciliti la inclusió del "ells" en un "nosaltres", com a ciutadans integrals.
- 4.C. Desenvolupar una nova cultura política que permeti la incorporació de les xarxes d'immigrants a la construcció comuna de ciutadania i de la democràcia.

Tema 5: Quins efectes té el procés de desmantellament de l'Estat de benestar amb vista a garantir la ciutadania als immigrants?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>5.1. La privatització i/o mercantilització dels serveis públics, una retallada en les jubilacions, assegurances i tot tipus de prestacions i una reformulació en les formes de definició i administració social, marquen alguns dels processos de desmantellament de l'Estat de benestar.</p>	<p>5.A. Estendre els drets bàsics a tota la població tal com s'ha anat materialitzant fins ara, a través de la universalització del serveis i recursos que els fan efectius, promovent l'accés a aquests serveis en les condicions generals establertes i regulades.</p>
<p>5.2. El caràcter universal de les prestacions socials ha anat cedint terreny a una empremta selectiva, que té en compte els ingressos o recursos dels possibles beneficiaris. La socialització generalitzada dels riscos és reemplaçada per l'ajuda social, de clara vocació assistencialista.</p>	<p>5.B. La situació d'irregularitat ha afavorit un enfocament assistencialista que hauria de completar-se amb claus de promoció, emancipació col·lectiva, etc.</p>
<p>5.3. Els migrants constitueixen un grup vulnerable. Els seus drets humans fonamentals són fàcilment violats o ignorats. Aquesta situació s'ha agreujat considerablement per la por al terrorisme i la inseguretat econòmica.</p>	<p>5.C. Promoure polítiques complementàries entre institucions, societat civil i l'Estat en el disseny i implementació d'iniciatives d'integració social, convivència i interculturalitat.</p>
<p>5.4. La competitivitat en el mercat global és cada vegada més una eficaç maquinària per pressionar constantment a la baixa el cost de la mà d'obra.</p>	

Tema6: Quines implicacions té la ciutadania per als immigrants?

Què està passant?

- 6.1. En la pràctica, el concepte de ciutadà i la possibilitat de gaudir dels drets intrínsecs a aquest, es limitat als nacionals. Això s'esdevé tant a Espanya com a la UE, inclosa la proposta de "ciutadania" continguda en el projecte de constitució europea, ciutadania limitada als nacionals de la UE.
- 6.2. Els poders públics, ara per ara, no preveuen la creació d'un nou concepte de *ciutadania* vinculada a la residència, la convivència, la participació en la generació de riquesa o la participació social.
- 6.3. No incloure en el concepte de *ciutadania* als no nacionals dificulta, i impedeix aprofundir en els sistemes democràtics garantint la seva viabilitat futura i la seva legitimitat.
- 6.4. La limitació del gaudi dels drets de ciutadania per als migrants dificulta avançar en processos de democratització en molts països d'origen dels migrants.
- 6.5. Mentre que l'actual sistema de control de migracions permeti l'existència de persones en situació irregular i generi irregularitat sobrevinguda, s'impedirà construir una "ciutadania" en harmonia amb el sistema polític democràtic.

PROPOSTES

- 6.A. Impulsar la participació dels immigrants en la construcció de l'espai públic.
- 6.B. Participació en l'elaboració de l'agenda social pública i en la presa de decisions; des del context local més proper al més general.
- 6.C. Ampliació de la "ciutadania europea" als immigrants de llarga durada a la UE.
- 6.D. Posar límits al racisme i la xenofòbia. Superar o acotar l'estigmatitzada categoria d'irregular.
- 6.E. No vincular el reconeixement de drets de l'estranger a la reciprocitat en el seu país de nacionalitat.
- 6.F. Eliminar la "irregularitat sobrevinguda".

Tema 7: Què suposa afavorir la irregularitat administrativa dels immigrants?

Què està passant?	PROPOSTES
<p>7.1. La irregularitat administrativa dels migrants dificulta la seva corresponsabilitat amb el desenvolupament de la societat d'acollida, lesiona l'exercici dels drets fonamentals i impedeix la pertinença a un projecte sociopolític en el país d'acollida.</p>	<p>7.A. Regular com a base de drets futurs el dret a tenir papers.</p>
<p>7.2. La irregularitat administrativa crea situacions discriminatòries, dificulta els processos d'integració, dificulta el desenvolupament de les administracions locals i genera discriminació.</p>	<p>7.B. Impulsar l'elaboració d'un estatut jurídic estable i segur.</p>
<p>7.3. La irregularitat administrativa no reconeix una realitat de fet: la majoria treballen i són necessaris per al desenvolupament econòmic del país, a més de ser usuaris dels serveis sanitaris i socials.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ afavoreix les relacions laborals il·legals ◆ causa pèrdues a l'Estat: impedeix la recaptació fiscal i de cotitzacions socials, cosa que fa perillar el manteniment de l'Estat del benestar. ◆ causa pèrdues a l'Estat: impedeix la recaptació fiscal i de cotitzacions socials, cosa que fa perillar el manteniment de l'Estat del benestar.	<p>7.C. Impulsar una òptica sobre la migració com un fet social complex enfront la xenofòbia institucional i els estereotips i prejudicis de la societat d'acollida.</p>
<p>7.4. L'existència de dos drets administratius, l'un per a nacionals i l'altre per a estrangers, a més de constituir una discriminació, obre la porta a la construcció d'un sistema legal paral·lel.</p>	<p>7.D. Integració en el treball en condicions d'igualtat amb els nacionals.</p>
	<p>7.E. Garantir el reconeixement efectiu dels drets com a condició bàsica de la integració social.</p>
	<p>7.F. Garantir el reconeixement bàsic dels drets com a condició bàsica per a la integració social.</p>